

SZABADSÁG

A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS NEGYVENNYOLCZAS PÁRT KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Széchenyi-utca 34-ik szám. SZELÉNYI és TÁPÁ nyomdája.
A lap megjelen minden szerdán és szombaton.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
RUTTKAY MENYHÉRT.
Helyettes szerkesztő:
BUDAI JÓZSEF.

ELŐFIZETÉSI DIJ:
Egész évre 10 kor. Félévre 5 kor. Negyedévre 2-50 kor
Egyes szám ára 14 fill.

Potemkin falvak.

Egy orosz miniszterről feljegyezte a történelem, hogy falvakat, diszes középületeket emeltetett mindenfelé az országban. Az embereknek feltűnt, hogy a kiépített falvak egymásutáni hosszú sora bizonyos utvonálnak felel meg s később rájöttek az építkezés igazi okára is. Oroszország hatalmas csárja ugyanis elhatározta, hogy szemlét tart birodalmában, nagy körutat tesz és személyesen győződik meg országának miniszterei által magasztalt nagy haladásáról. Uti tervét előre tudatta minisztereivel, kik mindenfelé pompás falvakat építettek a csár uti terve mentére. A hatalmas ur megtette a körutat és el volt ragadtatva országa óriási haladásán, népe jólétén. A piszkos kunyhók az éhező néppel nem kerültek szembe, a nyomort, mely országát egészében ellepte nem látta; a kiöltötött parasztok s az ujonnan épült falvak teljesen megtévesztették az itéletét.

Szakasztott így teszünk mi magyarok, kik szintén pompásan értünk a Potemkin falvak építéséhez. Dicsekszünk, pompás középületeket emelünk, diszfelvonulásokat rendezünk s a sok hűhó és porhintés mellett elhithetünk magunkkal és a világgal, hogy haladunk, erősek és hatalmasak vagyunk. Ámitjuk önmagunkat s valónak hirdetjük, minek megvalósítását óhajtjuk.

Az ujévi beszédek között nézzük csak a Széll Kálmánét, mely annyira elragadta hallgatóit. „Mindég csak előre,” ez volt az ő beszédének a kiindulási pontja. De hát egyáltalában haladunk e mi előre s éppen Széll Kálmán alatt? Ha haladásnak vesszük, hogy szolgáljunknak 67-ben magunk által emelt börtönét formulakkal minél jobban megerősítgetjük, hogy ragaszkodunk hozzá, mint buta birka az égő akolhoz, akkor igen. Ha haladásnak vesszük, hogy a kiegyezés lejtőjén megyünk visszafelé, akkor igen. „Semmit sem kockáztatni,” hangzik a büszke jelszó, mely takarja

az igazságot s ez az igazság: *semmit sem merni.* Nem, mi nem vesszük fel a haza egyetlen ellenségével sem a harcot, székeljen az Bécsben, Bukarestben avagy Rómában. A ki nem óvja a maga jogos érdekeit és nem harcol értük, az nem kockáztatja a veszített csata kudarcát, de csata nélkül veszi el mindenét. Ha a földemet elszántják, nem kockáztatom a kétes kimenetelű pert, hanem bele nyugszom abba a formulába, hogy a szomszédom *határ kügazítást végezt.* Megmondom neki, hogy ha a földet ő használja is, *de én a jogomat fenntartom hozzá.* Övé a használat, enyém a jog és az adóteher. Nem ilyen-é a Széll Kálmán híres formulája? Állunk a *külön vámterület* alapján és élvezzük a *közös vámterület* áldásait, mely tönkre teszi kereskedelmünket, iparunkat. Hanem azért szabad nekünk azt hinni, hogy haladunk. A vasuton utazó az álló fákat futni látja. Jogában áll elhithetni magával, hogy azok a fák tényleg futnak. Csak egy kis illúzió kell hozzá, mint Széll Kálmánnak ahhoz, hogy nemzeti haladásról beszéljen.

De ha közjogunk lejtőjén visszafelé esuszunk, azért mégis meglehet az a vigaszunk, hogy kárpótlásul érte megkapjuk fajunk belső megizmosodását; gyarapodunk vagyonban, tudásban, erkölcsben. Jó volna, ha ez a vigasztalásunk megfelelné az igazságnak, de fájdalom, itt is csak Potemkin falvakkal ámitanunk bennünket.

Pár éve, hogy az ezredéves jubileum hűhóján tustestünk, mikor kiállítással, cigányzenével, pezsgővel győztük meg az idetévedett idegent országunk haladásáról. A külföld azt hitette hogy ez az ország egy istentől megáldott paradicsom, hol viz helyett pezsgő folyik a Duna medrében, hol tiszta buzára változik az Alföld futó homokja. Dehogy van itt szegénység és tudatlanság, boldogok és elégedettek vagyunk itt valamennyien. A szerepek ki voltak osztva, a külföldet sajtó-cikkekkkel el kellett bolondítani. Maga Weckerle, a kiállítás

megnyitásának napján, egyik bécsi lapban hosszú vezércikket írt a magyar földmivelés és ipar hallatlan fellendüléséről. Meg is jegyezte ezt az osztrák magának s mikor a következő évben a kvóta alkudozások megkezdődtek, *az ilyen Weckerle féle cikkek voltak az osztrákok legerősebb támpontjai ellenünk.* Ha olyan jó dolgod van, mint aminőnek magad hirdeted, akkor jó Potemkin csak fizesd a 34 és 1/2 perczentet, így szólott hozzánk az osztrák. Ki mondja, hogy mi szegények vagyunk, főképp ha mi magunk dicsekszünk az ellenkezővel? Szóval, a kvótában rá kellett fizetnünk a Potemkin falvainkra és hazugságainkra!

Amde jött mindjárt közvetlenül a milléniumi hűhó után a nagy kijózanodás, mikor is az elemek erejével törtek elő a tények és a takargatott valóság közti ellentétek. A világ legszebb parlamenti épülete s vele szemben a világ legtörpebb tudásu miniszterelnöke. A milléniumkor még a verebek is lángoló magyar hazafiságról csiripeltek s alig egy évre rá, tanuja lett a világ annak a gyalázatos jelenetnek, hogy az öt millióval összevásárolt banda a Tisza lex-szel megtámadja ezredéves alkotmányunkat; tanuja lett annak, hogy akadnak nyomorult megyék, melyek a szőlásszabadság s a parlamenti jogok csonkítása érdekében az országgyűléshez fölirnak. S ha az elbizakodott bécsi körök Heves vármegye hazafiaságán *gondolkozóba* nem esnek, ma nincsen ép alkotmányunk.

Rögtön a milléniumi hűhóra következtek a nagy socialis mozgalmak, mikor az egész ország földmives népe megmozdult, mint egy ember, jogot, munkát és kenyeret követelve a hazától. Kisült ekkor, hogy tejjel mézzel folyó Kanaanunkban a nép éheznek. A parlamentben az egymást felváltó miniszterek büszkén hirdették, hogy az ipar milyen hatalmas fejlődésben van, és egy év alatt hány meg hány új gyár keletkezett. Azt persze elhallgatták a magyar Potemkinek, hogy ezek a gyárak 1-2 kivételével *szódaviz-gyárak.* Dicseked-

rendez az előnyösen ismert
Nagy maradékeladást Barta Jenő női divatáruháza Miskolczon
női ruhakelmékben,

és különösen **selymek,** mosó blous, **bársony** és más **mosó-cikkekből óriási árleszállítás** mellett, mely körülményt t. olvasó-közönségünknek **saját érdekében** tudomására hozni kötelességünk.

tünk hatalmasan kifejlődött vasuti hálózatunkkal, de nem figyeltük meg, hogy egy iparban hátramaradott nemzetnek még a vasutak is sok tekintetben kárára vannak, mert gazdasági ereit vágják el: rajtuk folyik ki a nemzeti érték az iparos külföldre.

Ma már kijózanodtunk az önámításból és senki sem dicsekszik iparunk fejlettségével, népjóléttel, hisz a ki dicsekedni merészelne, arra ráczáfol a kivándorlás, az óriási munkahiány és a vele járó köznyomor. Kérdezzétek meg csak a népszámlálási biztosokat, hogy milyen inséget látnak a Nyakvágóban, a Forrásvölgyben stb., azok majd mesélnek róla nektek. Nem! hazugsággal, önmagunknak és másoknak ámitásával nemzeteket nagygyá tenni nem lehet. Az önámítás ideje elmúlt, ma már mindenki tisztán látja, hogy hazánk közgazdaságilag kiélt terület, népe szegény, földönfutó lett s ha ipar teremtésével nem segítünk rajta, menthetlenül veszve van. Az ország már észre tért és kezdi belátni, hogy a falvakat nem a nép jólétéért, de a közbnség elámitásáért építettek.

Öngyilkos katonák.

Egy esztendő leforgása alatt százkilencvenhat öngyilkosság és hatvan öngyilkossági kísérlet történt abban a testületben, a hol az „ország virága“ szolgál, a fegyveres erő kaszárnyáiban. Nem az egész hadseregben — oh az a szám sokkal nagyobb volna: ez a kétszázötven elkeseredett, halálra szánt s nagyobb részben halálra is vált katonafiú tisztán csak a hadsereg magyarországi részéből s a magyar honvédségből került ki.

Elég csinos szám, a melyet kurtán s minden nagyobb indulatok nélkül jelent a honvédelmi miniszter, mintha egy pár

elhullott malaczról volna szó. Hja igen, hiszen ez nálunk megszokott dolog, ez a dolgoknak a folyása, abban a közép-kori és czopfos igazgatásban, a melyet katonai belső kormányzatnak neveznek, ez a dolgoknak valóságos *rendje*.

Ez róla a nézet, a fölfogás. Azt mondják, hogy ez velejár a katonai intézménnyel, mint kisgyermekkel a bárányhimlő. Azt mondják, hogy ez nem lehet másképp, hogy az ottani öngyilkossági esetek száma nem több, mint a mennyi egy ugyanakkora tömegű nem katonai szervezetnél is megesne. Szóval a katonai okoskodás szerint az öngyilkosoknak ez a száma a rendes átlag, annyi ezer és ezer embernél ugyanennyi százalék volna az öngyilkosok száma a polgári életben is.

Ez az okoskodás téves és erőszakolt. Mert úgy kell venni a dolgot, hogy a katonaságnál sem nyomor, sem aggkor, sem gyógyithatlan betegség s a kétségbeesést tevő dolgok, meg egy egész sor ilyen dolgok nem szolgálhatnak a halálbavágyás indító okául. Ott a nemzet fiatalságának legerősebb, legogészségesebb tömegében csak háromféle indító ok lehet: *honvágy, csálódott szerelem s a rossz bánásmód*. A mi a *honvágyból* elkövetett öngyilkosságokat illeti, a mik rendesen az ujonezsorban fordulnak elő, nagyobb részüket oda lehet írni a rossz bánásmód rovatos lapjára, mert olyankor jár ki leginkább az ütleg. A *csálódott szerelem* is számításba jöhet, bár nem igen hozza magával, az akár baka, akár huszárfiu természete, hogy a Jutka hűtlensége miatt valami nagyon elkeseredjen.

Marad tehát — leszámítva azok eseteit, a kik komoly bűn büntetése elől menekülnek a halálba, mint például az apró sikkasztók — maradna tehát harmadik okul a *rossz bánásmód*.

Ez az, a melyet ahányszor csak em-

litenek, katonai körökből a vád föltevése mindig ellenzésre talál, mert, úgy mond, a bánásmód nem rossz, a mi szigorúság pedig van, az a fegyelem érdekében kisebb nem lehet. Ez utóbbi állításhoz szó sem férhet, a mi azonban a rossz bánásmódot illeti, az különösen az altisztek részéről olyan valóság, a melynek tagadása csak bosszankodásra készteti a dologgal ismerőst. Hiszen ismeretes a bratkoviczei huszárok esete, a kik végső kétségbeesésükben lekaszabolták az őket kinzó fenevadakat s ülnek maiglan is érte a tömlőzők fenekén. Merné-e valaki joggal és nyílt homlokkal mondhatni, hogy ez az eset egyetlen a hadseregben? Nem bizony, tömegével van az ilyen eset; de nem mindenütt végződik így. Nem mindenki teszi meg, a mit a bratkoviczei huszárok megtettek. Van, ki tür szótlanul, gondolván, hogy valamikor majd csak letelik kinzása ideje, van, aki sorából más kiutat nem talál, csak a halált. Így esik aztán meg, hogy az ország álló katonasága csaknem kétszáz öngyilkossággal „dicsekedhetik“ el egy rövid esztendő leforgása alatt.

Ideje volna, hogy az országgyűlés komolyan számolna e megdöbbentő adatokkal s e számból azt, amely sajnos, természetes, elválasztaná azoktól, a melyeknek sötét kaszárnyatitkok a szülőanyjai.

— **Előcsatározás.** Az alispáni szék körül megindult a harc. Ma ugyan még csak az előcsatározásnak jeleit láthatjuk; de már ebből is következtethető, hogy a harc erős és heves lesz.

A *Lárcsuy*-párt fölvonulását Szilveszter napján nyomon követte a dr. *Tarnay* párt fölvonulása. Mind a két táborban vármegyénk előkelő kormánypárti férfiai állottak a küzdelem élére. Az egyik párt nincs mege-

TÁRCZA.

Dimitrij Petró a hadgyakorlaton.

— Muszka történet. —

— A „Szabadság“ eredeti tárczája. —

Bárki bármit mondjon, mégis csak szép az a katonaelet. Szervezete erős, mint a halál, melyre *rákényszerít* bennünket, akár van kedvünk hozzá, akár nincs. Van ott rend, tekintély, engedelmisség és megfelelő prófont érte. Nincsenek ott rongyos, utczán ténferengő, éhező alakok, kik karácsony estén az utczákon proccessziót járnak, megbotránkoztatva az élet örömét élvező polgári elemet. Egy hiba mégis van benne. Miért nem lehet mindenki, ki a földre született, katona? . . . Milyen könnyű lenne eltüntetni a köznyomort, ha mindenki katona lehetne! Bizony kár annak áldását öregekre, asszonyokra, meg a gyermekekre is ki nem terjeszteni.

Ilyeneket gondoltam én, a szegény Dimitrij Petró, mikor a varsói nagy hadgyakorlatokra kézbesítették a behívómat. Személyesen ott lesz az atyuska, a czár is, tehát meglátom őt, a mindenhatót, ki ur az én életem és vagyonom felett. Már előre

dobogott a szívem a nagy boldogságtól. Feleségem, igaz, betegeskedik, gyermekemmel, míg visszajövök, csak a jó isten gondol, mert kevés a kenyér s ez a kevés is fogytán van. Ezért mondom én, hogy ki kellene terjeszteni a katonaság áldását mindenkire. Na, de isten bűnül ne rójja fel nekem, az atyuska látásának nagy boldogságtól annyira elszédültem, hogy egy ideig feleségemről, gyermekeimről is megfeledkeztem. A jó emberek majd csak gondjukat viselik szegényeknek míg én visszajövök . . .

Elérkezett az indulás ideje. Megcsókoltam a beteg asszonyt, a kóczos Pált, a himlőhelyes Ivánt, a szőke Annust, meg mind az ötöt. Fájt a szívem nagyon azért a beteg asszonyért, hisz oly nehezen lélegzett, olyan gyenge s úgy hulltak a könnyei, mikor ráborulva megcsókolt. Még mikor a táborba megérkeztem, akkor is ő, meg az öt gyermek s hozzá a kevés zabkenyerük motoszkált a fejemben.

Az ezredünk már együtt volt, hanem nagy szerencsétlenség történt. Az ezredes ur pompás arab paripája megbetegedett. Noza rajta, hívták a tudós doktor urat, kettőt is egyszerre. Ezek megnézték a drága párát s azt rendelték, hogy szalma-

tekerccsel négy óráig szakadatlan dörzsölni kell a bőrét. Engemet rendelték oda, negyedmagammal, hogy csutakoljuk egészségesre. De megvallom, a mint sebesen járt kezem a szalmatekerccsel, mindég csak a beteg feleségemre gondoltam. Hát őt vajjon ki gondolja? Hogy van dolga? Nyögött az a szegény pára, nagyon beteg volt, sajnáltam is, de még jobban az otthon nyögő feleségemet.

Másnap megkezdődött a hadgyakorlat. Pompás dolog volt az. Az ágyuk úgy bömböltek, mint a pokolbeli ördögök. Mint valami óriási károgó hollósereg, úgy töltötte ki az apró puskák hangja a nagy ordító ágyuk közeit. A sűrű füst a felvert porfelhővel összekeveredve, rászállott a mi nyári melegtől, fáradságtól izzadt arcunkra s oly kormosra, piszkosra fogta azt, hogy az egész ezred csupa szerecsenbe oltott ördögnek nézett ki.

Egyszer csak a tiszt urak némi szorongással az arcukon, igen komolyak és ünneplésesek lettek s mind egy pont felé fordultak. Mintha dróton adták volna hirül, oly gyorsan terjedt el, hogy jön az atyuska. Egy csapat kozák lovas és fényes csákós tiszt kíséretében érkezett, mire a tiszturak is, mi is hurráh kiáltásban törtünk ki. Megnéz-

gedve a vármegye mai kormányzatával s az alispáni székbe új embert akar ültetni. „A másik párt ezzel szemben a vármegye jól felfogott érdekében kívánja, hogy dr. Tarnay Gyula alispán mai állásában továbbra is megmaradjon; mert ő öt évi alispáni ténykedése alatt úgy töltötte be hivatalát, hogy az Borsodvármegye közigazgatásának csak javára és előnyére szolgált.

Vármegyénü kormánypárti férfiai tehát az alispán-választásnál egymással szemben állanak. A függetlenségi párt vezérférfiai még ekkoráig egyik jelölt mellett sem foglaltak állást. És ezt nagyon helyesen tették. Nekünk egy ideig, az országgyűlési képviselő-választások befejezéséig a kormánypárt harczát csak szemlélnünk kell, abban addig aktív szerepet vállalunk nem szabad. Soha olyan kedvező alkalom nem nyílt arra, hogy pártunk régi erejét és hatalmát visszazerezzze a vármegyében, mint most, a mikor a megyei kormánypárt kétfelé szakadva, egymással szemben áll. Ezt a kedvező alkalmat pedig akként használhatjuk föl, ha kitapasztaljuk, hogy az országos képviselőválasztásnál melyik párt lesz a mi jó emberünk. A melyik kevesebb vagy éppen semmi akadályt nem gördít a mi céljaink és törekvéseink elé, az a párt lesz a mi jó emberünk és mi annak a pártnak az alispánjelöltjét fogjuk támogatni.

És az az alispán-jelölt, a kit a függetlenségi párt fog támogatni, okvetlenül megnyeri a csatát; mert tagadhatatlan, hogy Borsodvármegyében a függetlenségi párt hívei még mindig nagy többségben vannak. A Miklós-aera kegyetlen tatárjárása, a megfélemlítés és a Judás pénzek elnyomták ugyan az emberek lelkében a szabadakaratot; de ma, a hirdetett „jog, törvény és igazság“ korszakában, a tiszta választások idején, föl kell szabadulnia minden embernek a lidércnyomás alól és ha fölszabadul, követni fogja azt a zászlót, melyre a haza szabadsága és függetlensége van fölírva. Legyen csak egyszer tiszta választás, majd akkor tessék

tem őt alaposan, pompás fehér lovával együtt. Jó, becsületes arcza volt, minden szigor nélkül. Én nem értem, miért félhetek tőle annyira a tiszt urak? Azt sem tudom elképzelni, hogy az atyuska miféle varázshatalommal rendelkezik, hogy ilyen szelid arcczal egy egész ország népe úgy engedelmeskedik neki, mintha valamennyien a Paprika Jancsi bódéjának dróton rángatott bábockái volnánk.

Az atyuska parancsára tovább folytattuk a tüzelést. Végignézte és megjegyezte, hogy a tüzfegyelem kitűnő. Egy két dicséret szót váltott a tiszt urakkal s azután elvágatott. A mióta láttam, folyton azon gondolkodtam, hogy miért is tiszteljük őt annyira, mikor nem különb semmiben, mint a többi emberek? Az a bolond gondolat támadt az én kis orosz fejemben, hogy Istenem! miért nem születtem én atyuskának, miért kellett nekem Dimitrij Petró orosz parasztnak születnem? Hej, ha csak egy napig atyuska lehetnék, atyuska! Az anyjukat, a gyermekeket tiszta új ruhába öltöztetném, az egész falu irigykedve bámulná őket. Megparancsolnám a zsidónak, hogy ingyen adjon pálinkát mindenkinek, máskülömben leüttem a fejét. A zabkenyeret kidobnám az utszéli kutyának s csupán csak hust en-

megnézni, hány kormánypárti képviselő megy fel Borsodvármegyéből az országgyűlésre? Egy sem!

Ennek a nagy és hatalmas pártnak a támogatása dönti el a csatát az alispánválasztásnál. A melyik jelölt mellé ez a párt sorakozik, az lesz a győztes.

Az iparosokhoz.

Mindig szerettem az iparosokat. Vonzódtam hozzájuk s örömmel, szinte élvezettel vettem tudomást arról, ha egy-egy iparos tisztos munkája után nemcsak vagyoniilag gyarapodott, hanem a közbecsülésben, polgártársai tiszteletében is emelkedett. Örömmel látom, ha az iparos minden tekintetben méltóan tölti be azt a helyet a társadalomban, a mely méltóan megilleti, mint az emberi társadalom egyik nélkülözhetetlen tényezőjét.

Megtudom becsülni a munkától megkérgesedett kenyérkereső kezét, a verejtékes arcot; együtt tudok érezni velük, mert jól ismerem életpályájukat, s tudom, hogy a munkás-zubbony nemesen érző szívet takar.

Éppen ezekből kifolyólag akarok néhány őszinte szót, egy megszívlelni való kérést intézni Miskolc iparosaihoz.

Évek óta foglalkozom mint tanító az iparos tanoncokkal.

Ez idő alatt nem mulaszthattam el egyetlen alkalmat sem, hogy az inasokat ne figyelmeztettem volna azon életpályára tisztos voltára, melyre készültek. Megbecsülöm a legutolsó inasban is a jövő iparosát, ha érdemesnek mutatta magát arra. Azonban sokszor kellett tapasztalnom, hogy az iparos pályára készülők között sok, igen sok selejtes van, a kik, ha eljön az idő, sehogyan sem válnak az iparos-osztály díszére.

Kutattam az okok után, hogy honnét van ez? Miért durvák, rakoncátlanok, miért erkölcstelenek az inasok? Hol tanulják meg a káromkodást jobban, mint a mesterséget?

Kutattam, vizsgáltam, hogy miért nem fog legtöbbjén az iskola? Miért nem csiszolódik? miért nem fog a legtöbbjén a jó tanács, az a sok szép atyai intés, melylyel a tanítók őket a jóra, szépre fogékonyvá akarják tenni?

Megmondom őszintén, nyíltan. Az inasok nagy része nem az utcán romlik el, nem is hazulról hozza magával a rakoncátlan-

ságot és egyéb hibákat, hanem a műhelyben ragad rájuk. Igen, úgy ragad rájuk, mint például testére a korom, festék s egyéb szenny.

Hétfőn reggel bármilyen tisztán álljon munkába az inas, a legnagyobb vigyázat mellett sem kerülheti el, hogy munkaközben ruhája, teste, lassankint piszkos ne legyen, foglalkozásával vele jár már ez. De nem jár vele az, hogy lassankint a lelke erkölcsi is tönkre menjenek, megsemmisüljenek. Pedig így jár a legtöbb.

Mint „kisinin“ lép a műhelybe. Most került ki a család köréből, még fülében cseng az édes anya kérése, az apa intése, még élénken emlékszik tanítója oktatására, jóra intő, buzdító tanácsára.

Gazdájára figyelemmel hallgat, szófogadó, engedelmes s ha egy-egy káromkodó szót vagy a legények trágár beszédét hallja, elpirul s szinte várja, hogy mikor utasítja rendre a mester az illetlenkedőt.

Lassankint aztán lehámlik róla is a jó; gunyolódások, különféle czélozgatás, inastársainak példája nagy változást visznek végbe rajta.

S mire öreg inas lesz, már ő sem jobb a Deákne vásznánál, környezete teljesen megromtotta.

Rakoncátlan, engedetlen, daczos s alig várja a szabadulás óráját, hogy szabadon kimutathassa a foga fehéret.

Nem az ujjamból szoptam ezeket, a tapasztalásból merítettem.

Most a napokban voltam tanúja annak, hogy egy sereg inas-gyerek olyan mocskos dolgokat beszélt a segéd jelenlétében, nyílt utcán, hogy felforrított bennem a vér s erős szavakkal hallgattattam el a tacsókát.

Azt hiszem a lelki mocskos, piszkos, a trágárság, káromkodás nem szükséges egy mesterséghez sem. És hiszem, hogy bármilyen vallású legyen is az önálló iparos, nem találja ilyenekben kedvét.

Pedig csak tőlük függ, hogy ez, ha nem is egyszerre, de mindenesetre megszűnjék. A műhelyben, lakásukban ők az urak. Annak kell történnie, amit ők akarnak. Száműzzék tehát műhelyeikből az ilyen lealacsonyító dolgokat. Követeljem meg, hogy a segéd ép úgy, mint az inas, tisztességesen viselje magát.

A káromkodást, durva, erkölcstelen beszédeket tiltsák meg, legyen a műhely a tisztességes munka hajléka.

Az iparos osztály, ez az arany középsz-

ném, de kenyér nélkül. Miért is nem lehetek én Petró Dimitrij csak egy napra, egy órára atyuska, a minden oroszok czárja, olyan ur, a ki mindenkinek parancsol!

Mig ezeket gondoltam folyton pazaroltam a töltést, de egyszerre csak az ezredünknek álljt trombitálnak. Valami bajnak kellett történni. A tiszt urak, kik előre lovagoltak visszavágtatnak hozzánk és parancsot adnak a fegyverek megvizsgálására, mert hát Prokop Nikolai kapitány urnak golyó füttyölt el a füle mellett, a mi aligha nem a fejének volt szánva. Hamar rájöttek, hogy a mellettem álló Lesnyew Demeter használt eles föltést, bár mennyre-földre esküdzött, hogy életében sem látott ilyet. Az igaz, hogy Prokop kapitány ma Demetert megkardlapozta, s nem lehetetlen, hogy ő azt golyóval akarta viszonzni, de hát pórul is járt szegény, mert kimondották reá a szentenciát. Holnap reggelire 50 kancsukát kap ökelme a hátára. Vigasztalhatja magát azzal, hogy szép néző közönsége lesz, mert minden ezredtől kivezényelnek tiz legényt a büntetés végignézésére.

Este lett. Tüzet raktunk, éteit főztünk, pálinkát kaptunk és ittunk bővíben. Lefeküdtünk, fáradságtól eltörődve, sok italtól mámorosan. Hanem én azt mondom min-

denkinek, hogy lefekvés előtt, ha bolondokat álmodni nem akar, soha pálinkát ne igyék. Tapasztalatból beszélek, mindég különös álmaim vannak, ha sokat iszom.

* * *

Most is így történt. Azt álmodtam, hogy bajtársaim kikiáltottak czárnak, fényes ruhákba öltöztettek, s fényes templomban, fényes koronával megkoronáztak. A katonák hűséget esküdtek nekem. Csak egy alattvalóm nem akart hűséget esküdni, én meg magam elé idéztem a lázadót. Elővezették s az atyuskát ismertem fell benne. Komor, daczos arcczal állott előttem.

Megszántam őt, mert mióta én vagyok a kikiáltott atyuska, azóta kezdem érezni, hogy ilyen méltóságból kicseppenni nem tréfa dolog. Azért is elhatároztam, hogy rábeszélem a meghódolásra és így szóltam hozzá:

— Atyuskám! vegyük úgy a dolgot, a mint van. Mire való az ellenkezés? Most én vagyok a czár és te az alattvaló, engedelmeskedjél hát nekem.

— Neked, én? — szólt az atyuska — egy közönséges embernek? Nem, nem teszem!

— Hát te mivel tudod igazolni, hogy nem vagy közönséges ember? Ugyan atyuskám

tály mindig a tisztesség, az erkölcsösség, a polgári erények legbiztosabb támasza volt. A műhely templom volt, ahol munkával dícsérték az Istent, s nem üzték el onnan ocsmány beszédekkel.

Miért ne lehetne ez most is úgy? Csak akarat kell, komoly akarat, sok rossznak elejét vehetni. És bizonynyal becsületére válik az iparnak, a melynek mindenkor és minden helyen adassék meg a tisztelet.

Még egyszer mondom, szeretem az ipart s becsülöm a tisztességes iparost: szívesen szoritom meg baráti szeretettel a munkától megkérgesedett kezét, s épen az a szeretet, becsülés készlet az őszinte szóra.

Azt óhajtom, hogy minden iparos a vallásosság, erkölcsösség, becsületesség s az összes erények mintaképe legyen, mert tudom, hogy akkor még fényesebbé, tiszteltebbé lesz a tisztas ipar.

Az olvasó közönséghez.

Lapunk ez évben a tizedik évfolyamába lép. A ki lapunk tevékenységét a lefolyt kilencz év alatt figyelemmel kísérte, beláthatta, hogy hazánk függetlenségének, állami önállóságának gazdaságos elveiért tántoríthatatlan hűséggel harcoltunk. Beláthatta, hogy városunk és vármegyénk szellemi és anyagi fejlődése érdekében mindenkor kitartó szorgalommal és igyekezettel működünk.

Ezután még fokozottabb erővel fogjuk szolgálni azokat a gazdaságos eszméket és elveket, melyeknek megvalósítása érdekében ezelőtt kilencz évvel a harcok sorompójába léptünk. Éber figyelemmel fogjuk kísérni városunk, vármegyénk hatósági intézkedéseit, kulturális és közgazdasági életét s a hol kell, föl fogjuk emelni szavunkat úgy az elismerésre, mint a visszaélések osztorozására.

ne okoskodjunk, hanem valljuk meg egymásnak, hogy nem az ember, de a gyémántos korona az, minék a tömeg engedelmeskedik. Most az én fejemen a korona s legyen az bármilyen tudatlan kis orosz fej, mégis tisztelni tartozol engemet; dolgozni tartozol értem, de megengedem, hogy magadnak is dolgozhassál. Ezután én parancsolok s te engedelmeskedel. Érted? Igen, ha azt parancsolom, hogy meg kell értem halnod, te ennek is tartozol engedelmeskedni!

— Meghalni érted, a te jólétedért? no már azt nem teszem, hogy is kívánhat szívesen tőlem ilyet, szívesen megbotránkozva az atyuska.

— De hát akkor miért kívántad tegnap tőlem ugyanezt? Hát a te jólétedért miért kell meghalni másoknak s te nem akarsz se a magad, se a mások jólétéért meghalni? Valóban atyus! kevés igazságérzet szorult a szivedbe, ha olyan áldozatokat kívántál tőlünk, melyekért *semmit* fizetsz. Én szolga voltam egy urnál, fizetett szolga s mégis minden apró szolgálatért borraivalót adott. No látod, ilyen egy igazi ur, nem kíván semmit ingyen. Mondd hát, mit fizetsz alttalóidnak azért, hogy meghalnak érted?

— Mit fizetek? Hát kormányozom őket s megengedem, hogy ingyen bálványozzanak.

Teljesen függetlenül, nem ijedve meg senkitől, a közérdek védelmében bátran — s a hol a szükség úgy kívánja — kiméletlenül fogjuk hordozni fegyverünket, azt a piczi kis aczeltollat, mely élesebben vág a kardnál.

Ha lapunkra szükség volt eddig, akkor még nagyobb szükség lesz ezután, midőn legközelebb is a képviselőválasztás és a tisztújítás nehéz harcrai következnek.

Fölkérjük azért a t. olvasó közönséget, hogy a „Szabadság“-ot nehéz munkájában előfizetéseikkel továbbra is támogatni szívesek legyenek.

Az előfizetési díj:

Egész évre --- --- 10 kor.

Félévre --- --- 5 "

Negyedévre --- --- 2 " 50 fill.

Az előfizetési díjakat **Szelényi és Társa** könyvnyomdájába (Széchenyi utca 34-ik sz.) kérjük küldeni.

A „Szabadság“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

UJDONSÁGOK.

— **Személyi hir.** Báró Vay Elemér főispán hivatalos ügyek elintézése végett Budapesten időzött. — **Soltész Nagy** Kálmán kir. tan., polgármester két napon át Losonczon időzött.

— **Áthelyezés.** Báró Vay Elemér főispán dr. **Kasay** László közigazgatási gyakornokot az ózdi járásból a központba helyezte át.

— **Czimadományozás.** Ő felsége a király **Beniczky** Aladár sajtó-szögédi földbirtokosnak e cs. és kir. kamarási méltóságot díjmentesen adományozta.

— **Az 5-ik gyalogezred áthelyezése.** Mint biztos forrásból értesülünk, a cs. és kir. 5-ik gyalogezred, mely 15 éven át városunkban állomásozott, f. évi október 1-ével **Egerbe**, a 60-ik gyalogezred helyére helyezték át. Az 5-ik gyalogezred helyét a jelenleg Bécs-

ben állomásozó 25-ik gyalogezred fogja elfoglalni. Az egri 60-ik ezred pedig Bács megyébe. Ezzel egyidejűleg megemlítjük, hogy báró **Albory** Jenő tábornok hadtestparancsnok és **Pokorny** Herman altábornagy hadtestparancsnok kölcsönösen helyet cserélnek.

— **Eskütétel** A borsodvármegyei most ki-nevezett állami állatorvosok a hivatalos esküt szombaton tették le báró **Vay** Elemér főispán kezébe.

— **Halálozás.** Megdöbentő gyászbeszéd híre futotta be szerdán a reggeli órákban városunkat. **Szarka** János ügyvéd, árvaszéki ülnök, iparhatósági biztos a férfi kor delén váratlanul bekövetkezett szívizérlődés áldozata lett. Még az új év estéjét vidáman töltötte szerető övéi körében s már a pirkadó hajnal kioltotta életét s a hajnali nap sugarár hideg porhüvelyére vetett szomorú fényt. **Szarka** János tragikus halála egy boldog családi élet rózsás fonálát szakította el. A könyörtelen halál egy megtört özvegyet és ifjú leányt sujtott kegyetlenül, elrabolván tőlük a gyöngéd férjet s a jószágos apát. A veszteség nagyságát éri a rokonok hosszú sora, a jó barátok nagy serege — ónsúlyllyal nehezedik a város közigazgatására, mely egy példás szorgalmu tisztviselőt veszített el s a társadalomra, melynek tiszteletreméltó és tevékeny tagja volt. Nincs többé! Az irtalmat nem ismerő enyészett véget vett a derék férfi munkás életének! A megboldogult végtisztessége csütörtökön délután ment végbe nagy részvét mellett. Testületileg vett részt Miskolc város tisztikara, az ipartestület előljárósa s az ügyvédi kamara, ezenkívül köz- és társadalmi életünk ismert tagjai közül többen jelentek meg a temetésen. A koporsó felett **Nagy** Ignác ev. ref. lelkes tartott szivreható gyászbeszédet, a polgári dalosegylet pedig gyászdalokat énekelt. A hamvakat az avasi ref. temetőben helyezték örök nyugalomra. Áldás és béke lengjen porai felett! Hátramaradt szerettei a mély gyász e nehéz óráiban találjanak némi vigaszt abban az őszinte részvétben, mely mély bánatuk iránt városunk széles köreiből nyilvánul.

— **Uj tartalékos tisztek.** 1901. január elsejével az 5-ik gyalogezrednél a következő tiszthelyettesek léptettek elő hadnagyokká: **Balogh** Ferencz, **Vakule** Géza, **Lutka** Pál, **Zólyomi** János, **Jancsó** Károly.

Mert az embereknek bálvány kellett és kell mindég. De te nem vagy bálvány, mert *nincsenek őseid.*

— Atyuska, ne bolondoz, hanem felelj arra a kérdésemre, hogy annak *az első ősidnek*, a ki bálványává lett, ki volt az őse s miért lett ő bálványává a nép felett?

— Mert *erősebb* volt a többinél.

— S talán *kegyetlenebb* is, hisz ha végig tekintek őseiden, pofokodó Nagy Péterek és karóba huzató Rettenetes Ivánok hosszú sorát látom ott. Valld meg csak, vérpaddal, bitóval, cselszövésse, méreggel szereztétek ti a rajtunk való uralmat. Az igaz, hogy nekem *nincsenek ilyen őseim*, de ha nem engedelmeskedel és tüstént hűséget nem fogadsz, akkor én leszek a családomnak legelső rettenetes Ivánja. Engedelmeskedjél hát, különben 100 kancsukát veretek a hátadra.

— Nem, jobbagy vérnek nem engedelmeskedem, inkább meghalok!

No, már erre én is kikeltem a béketüresből, meg kellett mutatni, hogy van csári hatalmam, parancsoltam tehát, hogy 100 kancsukát mérjenek az atyusra. S a poroszok nem vették tréfára a dolgot, hanem kegyetlenül végezték a parancsot. Az ötvenedik kancsukán túl nem bírta az atyus, ha-

nem szívet, velőt rázó jajban tört ki, úgy, hogy én megszántam őt és oda ordítottam embereimnek:

— Elég volt már, ne kinozzátok tovább!

* * *

Egy pofoncsapás visszavarázolt a csári méltóságból és az álmok honából a valóságba. **Pigassow** káplár ur volt, ki így felébresztett, de felébresztésem után is egyre hallottam a szivszaggató jajgatást. Arra tekintek és látom, hogy nem az atyuskát, de **Lesnyew** Demetert porolják, a miért tegnap éles töltéssel üdvözölte a kapitányát.

— Csak meg ne tudják az *álmomat*, sóhajtottam föl keservesen, mert akkor én is a szegény **Lesnyew** pajtás sorsára, vagy még valami rosszabbra jutok. Szerencsére *az álmok számára* nem tudnak rendőrséget szervezni, még Oroszországban sem.

* * *

A tábori posta megjött, levelet hozott nekem, melyet **Lesnyew** olvasott fel a kancsuka ütésektől még nedves szemekkel. Hazulról írja a **Dawidow** szomszédunk, hogy feleségem meghalt a múlt éjszaka.

— **Hymen.** *Balás* Manó, az Első Magyar Ált. biztosító társaság hivatalnoká eljegyezte *Horovits* Regina kisasszonyt Kassáról.

— **Eljegyzés.** *Laczy Antal* budapesti lakos eljegyezte *Sealay* Gyula bájos és műveltlelkű leányát *Irmusköt* Niskolczon.

— **A miskolczi példány óvoda.** Van a mi városunknak egy régi, régi intézménye; a példány-óvoda, mely már több mint felszázad óta terjeszti áldásos hatását a város falai között. A legelsőek közül való a házában, a melyek a kisdédek óvására itt létesültek. — Ez óvoda kormányzó testülete: a nagy választmány vásárnap tartotta közgyűlését *Losonczy Farkas* Gusztáv elnöklete alatt, a mely gyűlésen sok tekintetben érdekes, feljegyezni való dolgok fordultak elő. A gyűlést az elnök megnyitván, mindenek előtt ő maga olvasta fel gondosan szerkesztett szép jelentését, a melynek adataiból közöljük a következőket: Az óvoda népesége volt a múlt évben 207, képviselve benne a város minden felekezeti gyermeke. A legtöbbször az izraeliták, a kik 103-an voltak. Tüzetesen emlékezik meg aztán a jelentés *Tóth* Istvánnak, az óvodában 43 évig áldásosan működött óvodjának nagyszerű alapítványáról, mely a rendelet szerint 15 évenként felszámolandó s újra visszahelyezendő a takarékpénztárba, míg nem érkezik a jövő század első éve, a mikor az egész alapítvány, a mely már akkor körülbelül egy millió koronára növi ki magát, nagyszerű rendeltetésére t. i. az óvoda új szervezésére, és a mennyiben a költség már akkor engedni fogja, fejedelmi berendezésre lesz fordítandó. Az alapítvány betétkönyveskéje Borsodvármegye pénztárába őriztetik s jelenleg 9800 korona összeget foglal magában. — A *Dunky* fivérek fényképész cég által az óvoda utcai részén épített bérház készen áll s a kötött szerződés szerint 25 évig fogja azt használni a nevezett fényképész cég, a mely idő alatt évi 1900 s bizonyos idő múlva 2000 korona bérösszeget fizet az óvodának. 25 év leteltével pedig az egész bérház teljes rendelkezési szabadsággal visszazár az óvodára. Megjegyzendő, hogy ezen bérleti idő alatt is tartozik a *Dunky* cég az épület adóját, közterheit és fenntartási költségeit viselni. — A gyűlés intézkedett arról, hogy amennyiben lehetséges, az óvoda most már a *Tóth* István intenczióinak megfelelően, a melyet ő végrendeletében kifejtett, átalakítsák és szerveztessek. Ennek véghezvitelével az igazgató választmány bízott meg s a munkában való részvételre a kirtanfelügyelő is felkérte. Údvös és szép intézkedése volt a gyűlésnek az is, a melyben kimondotta, hogy a *Tóth* István után maradt gazdag természetráji, numizmatikai és egyéb gyűjteménynek azt a részét, a mely az óvoda céljaira nem szükséges, mert az ott ápolat kisdédek értelmi színvonalát az azokban való oktatás felülhaladja, a nemrég megalakult borsod-miskolczi múzeumnak fogja átengedni. Az óvoda igazgató választmánya és a múzeum megbízottai fogják a tárgyakat együtt kiválogatni. — **Fűrés** *Ferencz*, az óvodának 13 éven keresztül buzgó pénztárnoka ez állásáról most lemondott. Áldozatkész működéséért neki a gyűlés meleg köszönetét fejezte ki és helyére *Kóris* Kálmánt választja meg. Ugyancsak köszönet fejeztetvén ki az elnök és ügyész buzgó működéséért is és a *Tóth* István sirjának állandó gondozásáról intézkedés tételével s ezzel a gyűlés véget ért.

— **Bábaképző.** A miskolczi bábaképző tanfolyam II-ik ctyklusa tegnap vette kezdetét dr. *Szóllósy* Mór tanár vezetése alatt. A tanfolyamra összesen 19 asszony jelentkezett a vármegye területéről.

— **Panasz.** A villamos társulat eljárása ellen, négy szem közt, minden második ember panaszkodik; nyilvánosan panaszkodni azonban nem igen szoktak. Ennek oka az; mert azok, akik panaszukat nyilvánosságra szokták hozni, nem szívesen vállalkoznak

arra, hogy egy olyan hatalmasság ellen emeljenek szót, melynek láthatatlan keze mindig tud azon segíteni, hogy a panaszkodóknak ne legyen igazsága. — Mikor a rendőri szakosztályban azon javaslatban állapodott meg, hogy a villamoson olyan kisebb tárgyakat, melyek az ülés alatt elférnek, díjtalanul el lehessen vinni, — azonnal megszületett az az intézkedés, hogy a villamoson minden ilyen csomagért fizetni kell. — Mikor a villamos társulatnak kötelességévé tétellett az, hogy gondoskodjék arról, hogy az egyes vonatok megérkezésekor és indulásakor legyen alkalom az utasoknak a vasúthoz kimenni és onnan vissza jönni; azonnal életbe lépett az az intézkedés, hogy a gömöri pályán jövők az állomástól bejöhettek ugyan villamoson; de oda csak úgy juthattak ki, ha elég erejük volt ahhoz, hogy az állomástól jó távolra eső villamos megállótól a velők vitt holmijokat el tudják cipelni néhány száz lépésnyire. — Most újabb szokást léptettek életbe. Nevezetesen a tiszai állomástól éjjel is behozzák az utasokat a városházáig, de onnan tessék neki haza hurczolkodnia, ahogy tud. — A villamosok járása óta a bérkocsik nem számítanak arra, hogy éjjel a vasútról utazót hozhassanak be; ki sem mennek tehát. — Az utas tudja azt, hogy a vasúttól villamoson jöhet haza; kocsiról tehát előre nem gondoskodik, ki vagyunk tehát szolgáltatva egy kalauz vagy a kalauzoknak parancsoló egyén szeszélyének. — Így például a folyó 1901-ik év január 1-re virradó éjjelen mindjárt az új évben először érkező vonattal ott volt ugyan az 1 ső számú villamos kocsis; ez mégis telt annyira, hogy a jegyet osztó kalauz alig volt képes mozogni; de az az intező szellem egyszersmind jónak látta utasításul adni, hogy az a kocsis a városház terén levő állomáson tul ne menjen; mert a kalauzról nem tesszük fel azt a vakmerőségét, hogy ezt az új évi tréfát magától találta volna ki — Hogy jövőre a közönség is élvezhesse a villamossal szemben méltányos jogát, kérjük azt, a kin a dolog áll, legyen szíves a városnak a villamostársulattal kötött szerződését valami uton módon megszerezhetővé tenni; mert a város fő utcáját minden díj nélkül becsátotta a villamos társulat rendelkezésére; ezért cserében a város lakosai is kívánhatnak a társulattól annyit, hogy kötelességének a közönség irányában eleget tegyen; az ellenőrzés pedig csak úgy lehet, ha a társulat jogait és kötelességeit ismerjük. — Azt tudjuk, hogy minden ember igényének a villamos társulat a legjobb akarattal sem felelhet meg; de azt is tudjuk, hogy ennek nem csak jogai, hanem kötelességei is vannak. — Már régóta hallgattunk; de az apró bosszantások folytonosan szaporodnak; jó volna tehát azoknak gátat vetni addig, míg a társulat visszaéléseit a szokás nem szentesíti. — (Egy a többi panaszos közül).

— **Vérbe fojtott szerelem.** Eperpiros volt az ajka, a Vulkán tüze lobogott szemében, hamvas arca majd kipattant az egészségtől, szénfekete haja mint az éjszaka borult fehér homlokára. Szép volt a leány; bomlott is érte az egész Szilvás. Puha karjának ölelését, forró csókját de sokan kívánták. Telt keblére borulni, lágyan, szerelmesen... felért volna egy kis menyországgal. A leány tudatában volt szépségének és sorra sebezte a legénysziveket. *Gábor* Imre parasztagazda is hálójába került a leánynak. A legény nyugalmát teljesen elrabolta a nagy szerelem s a szorgalmas munkából munkakerülő, lóhá korcsmahós lett. Részegen napokig elkártázott a füstös ivóban. Itt vette hírül, hogy a bálványozott leány más karjaiban éli világát.

— Megölöm a kutyát, ordított vadul *Gábor* Imre s hosszú, éles kését őrjöngve forgatta feje felett.

— Dehogy öled, Imre — szolt közbe egy gazda, — *Kormos* Petó ökle agyonsujt téged.

— Majd elvállik, szolt *Gábor* Imre s néhány kupicza pálinkát felhajtva, kisietett a korcsmából.

Künn lassan hullott a hó, a fehér hópihéek elborították a komor, barna földet. A leány ablakából vékonyan szűrődött ki az enyhé világosság a csillogó hóra. *Gábor* Imre az ablakhoz rohant. Szerelmes szive erősen dobogott s amint betekintett az ablakon, dühében bezulta az ablakokat. *Kormos* Petó, a vetélytárs ott ölelgette a tulipános lánát a kaczer leányt. Az üvegcsörömpölésre felriadt a szerelmes pár. *Kormos* Petó ki akart rohanni, de a lány visszatartotta.

— Ne menj Petó, nagyon félek...

— De nem félek én — szolt a legény és kibontakozva a leány karjaiból, az utcára sietett.

A kapu előtt ott leskelődött *Gábor* Imre s várta vetélytársát. Biztosra vette, hogy a zörejre kijön az utcára.

— Mit akarsz Imre — kérdezte *Kormos*? Semmit, csak a véredre vagyok szomjas — szolt *Gábor* Imre s hosszú élesre fent kessel a mellébe döfött. A hatalmas legény tompa zuhanással bukott a hóra. Az éles gyilkos szívet járta keresztül — meghalt. *Gábor* Imre vérfagyasztó tette után a bezuzott ablakon bekiáltott:

— Most csókold meg a szeretődöt, nyomorult. Jöjj ki, ott fekszik a hóban, öleld meg. Jöjj no ki.

A gyilkos erre elmenekült a véres tett színhelyéről, el a sötét éjszakába. Mikor a leány az udvarra futott, ott találta kedvesét átszurt szívvvel a földön. A gyilkost még az éjjel elfogta a csendőrség.

— **A miskolczi polgár-egylet** folyó évi január hó 27-én évi rendes közgyűlést tart *Bársony* János elnöklete alatt. A közgyűlés egyik főtárgyát a választmányának tagsági díjaknak 12 koronáról 16 koronára való felemelése tárgyában benyújtott javaslata fogja képezni. Hisszük, hogy a közgyűlés a javaslatot az egylet fenntarthatása érdekében is el fogja fogadni.

— **Gyermekegyikösség.** A csendőrség tegnap reggel elfogta *Pap* Mária 18 éves leányt, ki bűnös szerelmének gyümölcsét, öt napos fiu csecsemőjét megfojtotta s iszonyu tette után a kis holttestemet egy mészgödörben ásta el.

— **Gyujtogató ló.** *Kóris* Pál arlói lakos házában tegnapelőtt éjjel tűz ütött ki, mely nagy pusztítást vitt véghez. A tüzet az istállóban az egyik ló idézte elő. A vén gebe új évi hangulatban elkezdett vadul ficzánkolni a helyén és addig-addig rugdalózkodott, míg szerencsésen lerugta a falon lévő lámpát. Ettől azután tüzet fogott a felhalmozott szalma, széna, majd pedig a ház, mely egészen elhamvadt.

— **Veszélyes elgázolás.** Egy tügyetlen bérkocsis nagy veszedelmet idézett elő. A forgó-hidon elgázolta *Steiner* József napszámot. Az elgázolt ember ruhája valahogy beleakadt a kocsikerék egyik küllőjébe és vagy 50 lépés távolságban így vonzolta őt maga alatt a kocsis. Egy rendőr, ki szemtanúja volt az elgázolásnak, azonnal a kocsis mellett termett s megragadta az egyik ló gyeplőszárát; de a kocsis a lovak közé csapott és így a rendőrt is egész a mindszent templomig magukkal cipelték a lovak. A rendőr itt elbukott és szinte megsértette magát. *Steiner* József fején, mellén, kezén sérült meg veszélyesen. A megugrott kocsist körözik.

— **Burmester hangversenye.** Bizonyára kellemes meglepetés számba megy az a szenzációs hír, melylyel lapunk mű- és zenéértő olvasóinak kedveskedünk, midőn értesítjük, hogy Verő I. könyv- és papirkereskedő buzgó utánjárásának sikerült megnyerni Burmester Willy urat *egyetlenegy* hangverseny rendezésére, még pedig f. h. 28-án a Seper-szálló nagytermében. Burmester Willy a klasszikus zene nagymestere, a technika bámulatos tökélyével a hegedűművészet legmagasabb fokát érte el. A zenevilág legghibesebb műbíráói megállapodtak ítéletükben, hogy: „Burmester Willy bűbajos játékát és tüneményes technikáját soha halandó még el nem érte“. Winicavszky, Sarasate, Joachim, Thomson és Kubelik felett állónak mondják; a francziák egyetlennek állítják. A ki Paganinit megközelíti. Elképzelhetjük a művészi hegedűjáték minden kedvelőjének vágyakozását, hallani azt a hegedűóriást, kit a zenevilág lelkesedése a dicsőség szárnyain emel az égbe...

Hát mi is hálával adózunk Verő I. ügyes buzgalmaért és aldozatkézségéért, hogy e páratlan, soha nem hallott művezetést megszerezte közönségünknek. Kötelességet teljesítünk, midőn arra kérjük t. olvasóinkat, hogy idejekorán gondoskodjanak a belépő jegyek megszerzése iránt, mert előreláthatólag tömeges jelentkezők igényeinek kell majd eleget tenni Verő I. könyv- és zeneműkereskedőnek, kinél a jegyek már mai naptól fogva kaphatók Burmester Willy egyetlen hangversenyére és pedig

Körszék I—II. sor 8 kor., III—IV. sor 6 kor., XI—XV. sor 3 kor. Földszint 2 kor. Karzati ülőhely 2 kor.

A hangverseny f. hó 28-án este 7 órakor Seper-szálló nagytermében lesz megtartva.

— **Felrobbant dinamit.** Az éjjel néhány berugott legény éretlen tréfát cselekedett meg a Vörösmarty-utcában. Egy dinamit-töltényt helyeztek el az utca gyalogjáróján és azután felrobbantották. Az ekzplózió oly erős volt, hogy a szétpattant töltény beverte annak a háznak majdnem összes ablakait, mely előtt elhelyezték, ezenkívül megrepedt a háznak a fala is. A hatóság keresi az éretlen csíny elkövetőit.

Farsangi naptár.

Január 6-án: A izraelita nőegylet táncvizsgálma a Koronán.

Január 12-én: A r. k. nőegylet bálja a Koronán.

Január 13-án: A miskolczi kereskedők és kereskedő ifjak egyletének tombolával egybekötött házi estélye a Seper szállóban. — A szikszói ev. ref. énekkar táncmulatsága a városi vendéglő nagytermében.

Január 19-én: Tiszti bál a Koronán.

Január 20-án: Az izr. ipartársulat táncvizsgálma a Koronán. — A hadastyán-egylet zenekarának táncvizsgálma és hangversenye.

Január 22-én: A cs. és k. 5-ik gyalogezred százados fennállásának jubileuma.

Január 26-án: A m. á. v. altisztikör táncvizsgálma a Koronán.

Január 28-án: Burmester Villy hegedűművész hangversenye a Seperben.

Február 1-én: A tisztikar hangversenyyel egybekötött táncvizsgálma a Koronán.

Február 2-án: Az ipartestület bálja a Koronán.

Február 9-én: A polgári dalosegylet dalestélye a Koronán.

Február 16-án: Az ág. ev. nőegylet thea-estélye a Koronán.

Február 17-én: Mezőgazdák egyletének mulatsága a Koronán.

Márczius 1-én: Tiszti estély a Koronán.

x **Virágzó, szép leányka** egészségtől sugárzó gyermekarcz, mily gyakran ötlük szemünkbe, de mennyire csalódunk, midőn a kedvesen nevető szájacskában ártalmas s betegség által megtámadt fogakat pillantunk meg. Pedig a fogak romlását oly

könnyen megakadályozhatjuk azok erélyes ápolása által. Legajánlatosabb a folyton úde állapotban levő, az ernyedésnek alá nem vetett, fertőtlenítve ható fogtisztítószert. Ily fogtisztítószert tubusban a Sarg-féle Kalodont, mely a fentebbi jó tulajdonságokat egyesíti, a por lerakódása stb. ellen, — mely a fogporoknál csaknem elkerülhetetlen — védve van. Kalodont a szápüreget felfrissíti, a foghúst erősíti, a fogat tisztán tartja és fehériti.

— **Dunky fivérek** cs. és kir. udvari fényképészek városháztér 5. sz. (a kapu bejárat alatt) állandó képkiallítása.

x Különösen finom naponta frissen sült apró tea sütemény 1 kilogram 2 forint.

— Kapható **Megay Róbert** cukrásznál Miskolcson, a ki elismert kitünő diós és mákos patkóira megrendeléseket elfogad.

Színház, művészet.

** **Uriel Acosta.** Ünnepi estéje volt csütörtökön a színházi publikumnak. Ekkor volt *jutalomjátéka* szintársulatunk fenomenális tehetségű drámai hősenek és jellemszínészenek, **Csiky Lászlónak**, mely alkalommal Gurtzkow klasszikus nyelvezetű, hatásos és érdekfeszítő jelenetben gazdag szomorujátéka „*Uriel Acosta*“ került színre. A jutalmazandót a közönség valóságos tapsorkánál, díszes babékoszorúval és értékes ajándéktárgyakkal fogadta s a meleg ováció egész estén át tartott és minden felvonás után ötször-hatszor a lámpák elé szóltatták *Csikyt*, ki ez este is az igazi művészet magaslatára emelkedve játszotta és alakította nagyszabású és sokoldalú tehetséget involváló szerepét. Gyönyörűség, élvezet volt látni és hallani e nagy stílusú színészt; igazán olyast produkált, minőt a főváros színpadjain sem láthatunk egyhamar. Méltó partnere volt Csókáné **Almássy Julia**, ki Judit szerepében ugyancsak csillogtatta fényes tehetségét. A többi szereplők közül **Szarvassy Ilona**, **Breznay** és **Györe** érdemelnek említést.

** **Színházi ujdonság.** Színházunkban jövő kedden kerül bemutatásra dr. **Barthos** és dr. **Hódy** társszerzők mulattató énekes bohózata „*A képviselőjelölt*“. A bemutatás előadásra — melyen a szerzők is jelen lesznek — a társulat erősen készül s így a siker előre is biztosítva van.

** **Jutalomjáték** Szintársulatunk veterán és kedvelt tagjának, **Györe** Alajosnak, ki minden este részt vesz a színelőadásokban s mindig az előadás előnyére és javára játszik, f. hó 10-én, jövő csütörtökön lesz a jutalomjátéka, mikor is a rég óta nem adott „Grant kapitány gyermekei“ nagy látványos színmű kerül előadásra. Ha van valaki, a ki a közönség pártfogására és támogatására érdemes, úgy a legelső azok között **Györe** Alajos, a ki a legszorgalmasabb, legtevékenyebb és leghasznavehetőbb színészeink közé tartozik. Megérdemelne valóban, hogy jutalomjátékán zsufolt ház legyen.

Jég eladás.

A Sajó folyamból a közlegeltetési csoport tulajdonát képező területről a

Jégtermést

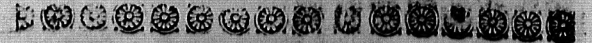
1901. január 7-én d. u. 3 órakor

közárverésen a gazdák egyleti helyiségében eladja, melyre a vevők meghívatnak.

A gazdatanács nevében

Csorba József,

elnök.

BEI AMBRUS

Egyházi szent szobrok és alakok készítője és a chicagói kiállításon a legnagyobb díjjal kitüntetett műszobrász.

Bécs, IX. ker., Währingerstrasse 6. szám, a Votiv templom közelében. Telefon: II. ker., Praterstr. 23.

A legnagyobb műterem szent szobrok előállítására, minden alak-nagyságban. Gyps, elefántcsont utánhat és műköből (az idő viszonyosságával szemben) készítvük, templom, kápolna és házi oltár részére a leggyönyörűbb kivitelben, díszes festéssel.

A legnagyobb választék modern és antik szobrokból, mellszobrok, vándor és díszoszlopokból, valamint rajzmintákból iskola célokra.

Arjegyzéket kívánatra díjmentesen küldök. Szétküldés a világ minden részébe; jó csomagolásért kegyesség vállaltatik. Ismétlődőknak magas árkedvezmény.

Orvosi tekintélyek által kibróbált s nagyobb körökben kitünő sikerrel használt külszer a

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatású köszvény, csúz, reuma, ischiás stb. ellen

Hatása meglepő, amennyiben gyakran még a legidültebb köszvény- és csúzfájdalmakat is már néhányszori bedörzsolésnél teljesen megszüntette.

Fog- vagy fejfájást 5 perc alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással 1 kor., erősebb 2 kor. 40 fillér.

Kapható csaknem az összes gyógyszerárkában.

Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

WIDDER GYULA

gyógyszerész, S.-A.-Ujhely

Főraktárak Budapesten: Török József gyógyszerárkában, Király-utca 12. és az Egger-féle „Nádor gyógyszerárkában, Váci-körut 17.

Miskolcson: Balog József, Baruch Gyula, Kellner Sándor, Szabó Béla és Rácz Jenő gyógyszerárkában. 9—10

Számháza elismerő és köszönő leveli — Bannalatos gyógyszerárkák

Az 1895. évi cári s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon dísz- oklevéllel és arany érmmel kitüntette.

M.K. EGYETEM

VEGYTANI INTÉZETE:

A KRISTÁLY

SZT. LUKÁCSFÜRDŐI

HEGYIFORRÁS

IGENTISZTA

BICARBONAT

ÁSVÁNYVIZ

KAPHATÓ:

FÜSZERKERESKEDÉSEKBE

VENDÉGLÖKBE

ÉS MINDEN VASUTI

ÉTKEZŐ KOCsIBAN.

Több száz kiváló orvos által ajánlva.

A legízletesebb és legolcsóbb ásványviz.

Kapható minden jobb fűszerkereskedésben s vendéglőben.

ÜZLETÁTADÁS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására adni, hogy a helybeli piacon 18 év óta fennálló és jó hírnévnek örvendő

kézimunka, uri- és női divat, rövidáru üzletemet

régi munkatársamnak, **Weiszberger Jenő** urnak

1901. évi január elsejétől átadtam,

mely alkalommal indítva érzem magamat mélyen tisztelt vevőimnek belém helyezett szives bizalmát és b. pártfogását szívélyesen megköszönni és kérem tisztelt vevőimet, utódom **Weiszberger Jenő** ur részére ugyan e bizalmat és b. pártfogását továbbra is kegyesen fenntartani sziveskedjék.

Maradtam szívélyes üdvözlettel

Weiszberg Adolf özv.

WEISZBERG ADOLF ÖZV. UTÓDA

kézimunka-, rövid-, uri és női divatáru-üzlete a „Fehér Galambhoz”
MISKOLCZON.

Üzletmegnyitás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására adni, hogy a helybeli piacon 18 év óta fennálló és jó hírnévnek örvendő, szolid alapon vezetett **Weiszberg Adolf özv.** törvénytiszteleg bejegyzett cég alatt álló üzletet 1901. január hó 1-től átvettem, melyet, a mai kor igényeinek megfelelően, a legdivatosabb dolgokkal újonnan berendezve

WEISZBERG ADOLF ÖZV. UTÓDA

törvénytiszteleg bejegyzett cég alatt tovább folytatok. Hivatkozva a helybeli piacon fenti cégnél 12 év óta működésem-, szakismeretem- és tapasztalataimra e téren, abban a helyzetben vagyok a megfelelő tőke rendelkezésével, hogy a n. é. közönséget minden tekintetben kielégíthessem, főtörekvésem oda fog irányulni, hogy a nagyérdemű közönség bizalmát és pártfogását kiérdemeljem, melyben elődöm részesült. Elvem **olcsó és szolid árak, pontos kiszolgálás,** melyről a n. é. közönséget látogatása alkalmával óhajtom meggyőztetni.

Maradtam alázatos szolgája

Weiszberg Adolf özv. utóda,

cégtulajdonos **Weiszberger Jenő.**

Butorraktár Széchenyi-utca 42., az udvarban.

Szántó Mór és Társa
üzlete mellett.

Jó és olcsó saját készítményű asztalos és kárpitos butorok
mindig készen kaphatók.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy asztalos műhelyemet a mai kor igényeinek megfelelő, szakképzett erő vezetés mellett

kárpitos és diszitő műhelylyel

bővítettem ki.

Elvállalok szalon garnitúrák, divánok, zsölyék, ruganyos lószőr- és afrikamatraczok, diszitési munkálatok elkészítését.

Raktáron tartok nagy választékban saját gyártmányu **háló-, ebédlő- és konyha berendezéseket,** ebédlő divánokat, ottomán és egyszerű divánokat. — Átalakítok és áthuzok régi butorokat. — Megrendeléseket rajz után asztalos és kárpitos munkákra elvállalok és a legjutányosabban jótállás melletti felelőséggel készíttetem.

A midőn a n. é. közönségnek eddig belém helyezett bizalmáért köszönetemet fejezem ki, kérem abban továbbra megtartani s új vállalatomra is kiterjeszteni.

Kiváló tisztelettel

REINER DÁVID, asztalos és kárpitos.

8...12

Kivonat az árjegyzékből:

matt sifon 20 frttól
matt ágy 18 frttól
mosdó márvány- és
tükrrel 30 frttól
Fényezett sifon 15 frttól
Fényezett ágy 9 frttól
feljebb stb. stb.

**Kárpitos és asztalos
BUTOROK
részletfizetésre is
kaphatók.**

Butorraktár Széchenyi-utca 42., az udvarban.

Szántó Mór és Társa
üzlete mellett.

AMERIKAI ÁRUHÁZ

MISKOLCZ, VÁROSHÁZTÉR I. SZÁM (BREUER-PALOTA.)

Szenzációs olcsó árak a téli idényre!

6 pár fegyházban kötött férfi harisnya 85 kr.

Jó mosó Barchet,

szép minták méterje 18, 22, 30 kr.

Francia Piké Barchet,

szintartó, mtrje 22, 28, 32 kr.

Francia mosó Flanel,

nagy választékban valamennyi kiválóan szép mintákban, legjobb minőségben, gyönyörű kivitel.

Női ruhakelmék.

Duplaszéles Divatkelme

méterje 25, 28, 32 kr.

Duplaszéles angol gyapju kelme

méterje 45 kr.

120 cm. sz. Divatszövetek

méterje 45, 62, 76 kr.

Duplaszéles Brünni női posztók

méterje 45 kr.

120 cm. sz. Brünni gyapju női posztó

(Damentuch) ez egy alkalmi vétel méterje 60-90 kr.

Angol kosztüm kelmék

gyönyörű kivitelben mtrje 85, 1.20, 1.40 kr.

120 cm. széles fekete gyapju kelme méterje 56, 68, 85, 1.10 kr.

Damaszt (kamuka) asztalkészletek nagy választékban.

Vásznak (magyar gyártmány)

1 vég 30 rőfös creas vászon 3.50

1 vég 30 rőfös magyar vászon 4.80

1 vég 30 rőfös lepedő vászon 5.20

1 vég 30 r. tiszta czérna vászon 12.50

Fehér, csikos és mintázott

Grádli ágyneműre 1 vég 30 rőf 8.50

1 vég 30 rőfös finom Kanavász 3.50

1 vég 30 rőfös czérna 4.50

1 vég 30 rőfös chifon 4.80

és feljebb.

Futószőnyegek,

nagyon szép kivitelben 65 cm. szélességben 25, 32, 40, 50 s feljebb. 90 cm. szélesség. 52, 65, 75. 1.00

Brüsszel, Tapasztril és nyírott szőnyegek

jó minőségben és szép mintákban.

Szobaszőnyeg,

280, 680. 9-25 frt és feljebb.

Szövet-függönyök

1 ablakra 1.60, 2.—, 3.—, 3.50

Csipkefüggönyök

100 cm. széles, méterenként 22, 28, 30, 38, 42, 50, 60, 65 kr.

120 cm. széles mtrként 70, 85, 1.20

Csipkefüggönyök

egy pár (2 ablakra) 3¹/₂ méter magas 3.20, 3.80, 4.00.

Saját készítményű paplanok és matraczok.

Női, férfi és gyermek-ruhák gyári raktára.

Francia pique, zefir, bafiszt és selyem-ingek nagy választékban.

Fekete és színes patent gyermek harisnyák. 20 krtól feljebb, szintartók.

Férfi vagy női meleg jáger ingek drbja 62

Férfi vagy női meleg jáger nadrág drbja 62

Gyermek Jáger öltönyök és trico ruháskák nagy választékban.

Ing-blousok, miderek, keztyük, női és férfi nyakkendők, harisnyák, csipke, szalag, selyem, disz-zsinór, aplikáció és mindenféle szabókeellékek legolcsóbb árakban kaphatók.

3 pár fegyházban kötött női harisnya 65 kr.

Legnagyobb választék! * Verseny nélkül! * Pontos kiszolgálás!

AMERIKAI ÁRUHÁZ Breuer-palota.

Vidéki rendelvények legnagyobb figyelemmel eszközöltetnek.

15*

Hirdetések
a „Szabadság“ részére
felvétetnek
a kiadóhivatalban.

Utazáskor felette alkalmas! Rövid használat után nélkülözhetlen.

Egészségügyi hatóság által megvizsgálva!

(Bizonyítvány Bécs, 1887. július 3).

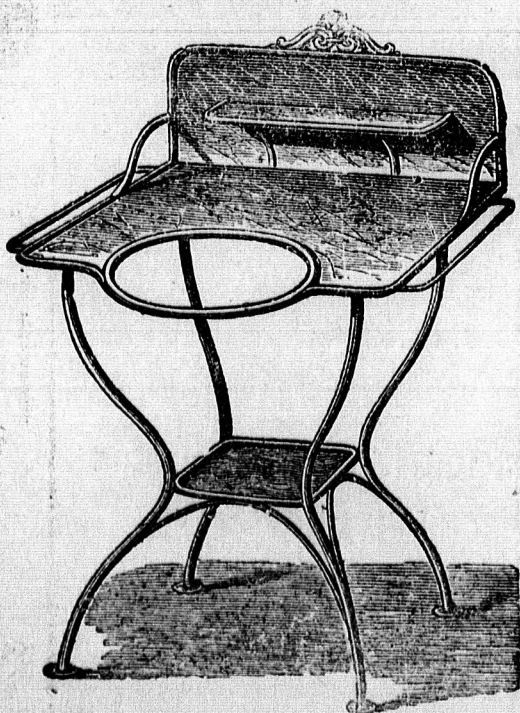
legjobbnek elismert

Sage's Kalodont Fogtisztító szer!!

3...42

rövid időn át tartó használat után alaposan eltünteti a szájból a kóros és a foghúshoz tapadó, a fogakra ragadó kártékony gombák hihetetlen mennyiségben mutatkozó és képződő sokaságát, fogkövet és egyéb tisztátalanságokat, erősíti a foglást és a fogakat az emberi élet legkésőbbi koráig és elősegíti a jó emésztést és így az egészséget is.

Pártoljuk a honi ipart!!!

Magyar gyártmány!!

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy **Miskolcson, Hunyady-utca 57. sz. a.**

vas-, fémbutor, sodrony-ágybetét, sodronyfonat kert és sírkerítésgyárat

rendeztünk be.

Tömör vasból készítünk összezsukható ágyakat matraczozal és ruganyos betéttel; húzott vasból (vasbádognál) gyermek-ágyakat, mosdókat, továbbá sodrony-ágybetéteket, sodronyfonatból lábtörlőket, egyszerű és diszes kocsik üléseket, kert-, virágágy- és sírkerítéseket, ablakfonatokat stb.

A t. gazdálkodó közönség figyelmét különösen felhívjuk ló-, szarvasmarha, juh- és baromfiak elzárására igen czélszerű sodrony-kerítéseinkre, melyeket olcsó áron bocsátunk rendelkezésre.

Képes árjegyzékkel és költségvetéssel készséggel szolgálunk. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Régi, rossz karban levő butorok átalakítását és javítását elvállaljuk.

Miután gyártmányaink hazai anyagból magyar munkások által készítettetnek, s úgy kiállítás, mint jutányos ár tekintetében a külföldi gyártmányokkal kiállják a versenyt, kérjük a n. é. közönség szíves pártfogását.

Kiváló tisztelettel

Földy Antal és Társa

16...50